

امام صادق(ع)

هر پیشه‌وری باید از سه ویژگی برخوردار باشد تا با آن بتواند کسب روزی کند؛ دانش آن کار را به کمال بداند، در آن پیشه امانتداری پیش گیرد و به زبردستانش محبت ورزد.

واحه

هر که بود عاشق خود پنج نشان دارد
سخت دل وسست قدم، کامل و بیگار وثرش مولوی

اوقات شرعی

اذان ظهر:۱۳:۱۰	غروب آفتاب:۲۰:۲۱
اذان مغرب:۲۰:۴۲	نیمه شب شرعی:۰۰:۱۹
اذان صبح فردا:۴:۱۷	طلوع خورشید فردا:۶:۰۰

خبر روز

به مرده‌ها گوش کنید!

بازسازی صدای مردگان؟ تکنولوژی دارد به جاهای ترسناکی می‌رسد. هر چند هول و هراس بخشی از کشف تازه خلاقان تکنولویی است و از این ابزار تازه می‌توان استفاده‌های جذاب‌تری هم داشت. حالا افزودن ویژگی جدید امکان حرف‌زدن با صدای مردگان به الکسا، موجب بروز ترس و حیرت گسترده‌ای در میان مردم شده است. این ابزار را با فیلم‌های علمی - تخیلی آخرالزمانی مقایسه کرده‌اند و پیدایش آن موجب بروز نگرانی‌هایی در مورد امکان استفاده از این فناوری برای فریب افراد وشکستن مرزهای معمول اخلاقی شده است. این ویژگی به بلندگوهای هوشمند الکسا این امکان را می‌دهد که صدای سایر افراد- به‌ویژه به گفته آمازون، مردگان - را شبیه‌سازی کند تا نظام هوش مصنوعی‌اش با استفاده از آن صدا صحبت کند. هدفش این است که تقریباً به معنی واقعی کلمه بتوان به صدای مردگان گوش داد. تصور کنید به صدای پدر بزرگ یا مادر بزرگتان می‌توانید گوش کنید. الکسا می‌تواند قطعه کوتاهی از صدای ضبط شده را بگیرد و صدای خود را شبیه آن کند و به سامانه هوش مصنوعی امکان حرف‌زدن مانند کسی را بدهد که دیگر زنده نیست. در نمونه‌ای که آمازون از آن در رونمایی از این ابزار استفاده کرد، الکسا کتابی را با صدای مادر بزرگ فوت‌شده کودکی پراش می‌خواند. این شرکت خاطرنشان کرد این ویژگی می‌تواند در کمک به افرادی که نمی‌توانند خاطرات مردگان را فراموش کنند مفید باشد و گفت چنین ابزاری می‌تواند به‌ویژه در دوران همه‌گیری که بسیاری از افراد دوستان و اعضای خانواده خود را از دست داده‌اند مفید واقع شود. آمازون گفت در این ویژگی تمام‌ای کارها فقط با دراختیارداشتن یک فایل صوتی یک‌دقیقه‌ای انجام می‌شود. احتمالاً این به آن مناسبت که می‌شود این ویژگی را حتی در مورد افرادی که به‌طور مشخص خودشان پیش از مرگ صدایشان را برای این سامانه ضبط نکرده‌اند استفاده کرد.

جام جم

شاپا: ۱735-3637 ISSN
 پایگاه اطلاع‌رسانی؛
 www.jamejamdaily.ir
 پست الکترونیکی؛
 info@jamejamdaily.ir

پنجشنبه ۲۳ تیر ۱۴۰۱ | ۱۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۱۶۶۰ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۵۰۰ تومان | Thursday - July 14, 2022 |

■ روزنامه‌فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی گیوه‌کی

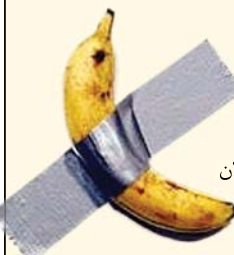
گاف‌های بایدن خانوادگی شد

به نظر می‌رسد گاف‌های کاخ سفید محدود به جو بایدن نیست و این موضوع به نوعی خانوادگی است، چراکه حالا جیل بایدن، همسر جو بایدن به دلیل گفته‌های اخیر خود که در آن لاتین‌تباران آمریکا را با «تاگوهای صبحانه» مقایسه کرده بود، مجبور به عذرخواهی شد. مایکل لاووزا، سخنگوی جیل بایدن در توئییتی در پی سخنان او در همایش سالانه «اوپنیدوس یواس» معذرت خواهی کرد.

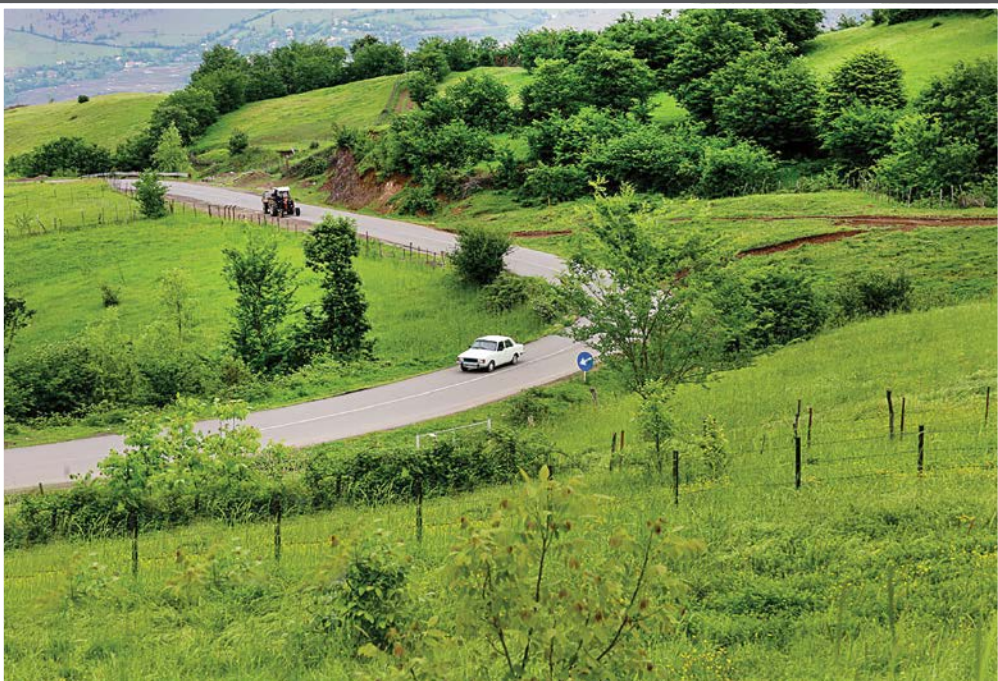
دردسر موز جنجالی

چند سال پیش یک موز واقعی که توسط کاتلا، هنرمند ایتالیایی به دیوار یک نمایشگاه چسبانده شده بود، مشهور و خبرساز شد حالا یک هنرمند آمریکایی مدعی شده ایده اولیه این اثر هنری به او تعلق دارد. هرچند جو موفورد مدعی است کاتلان موز مشهور را با کپی کردن از اثر هنری «موز و پرتقال» خلق کرده است. او این اثر هنری را سال ۲۰۰۰ خلق کرده بود.

عکس روز

زیبایی‌های این سرزمین، ناتمام است و تکرار شدنی نیست. طبیعت در هر گوشه این سرزمین چشم‌نواز است و هر مسافری را دل‌تنگ جاده می‌کند. این قاب سید وحید حسینی از خم جاده‌ای در «بره‌سر» هم مصداق همان است.

درنگ

شب‌مانی یا سکونت؟

تصمیم ساخت خانه‌های ۳۰متری چه آسیب‌هایی به همراه دارد؟

مجوز ساخت خانه‌های ۳۰مترمربعی در بافت فرسوده تهران صادر شد. کمیسیون ماده‌۵ تهران با تصویب «ضوابط خاص» برای بافت‌های فرسوده درصدد است خانه‌سازی در دامنه مترازی فوق‌العاده کوچک را تسهیل کند.
خب، این ظاهر خبر است و احتمالاً در راستای تسهیل در روند تولید مسکن صورت گرفته. هرچند این مصوبه با واکنش شورای عالی شهرسازی و معماری همراه بوده اما درصورتی‌که این مصوبه مهر تأیید این شورا را دریافت کند، اجرای آن می‌تواند زمینه‌ساز ساخت حدود ۲۵ هزار واحد مسکونی ۳۰مترمربعی در مناطق نیمه جنوبی شهر شود.
در این که چالش مسکن به نقطه جوش خود رسیده شکی نیست. در این‌که این وقوع چالش در افق بلندمدت قابل پیش‌بینی بوده و کاری صورت نگرفته هم شکی نیست! هرچه بوده و شده وضعیت مسکن به گونه‌ای رقم خورده که ما در شرایط کنونی و در این وضعیت قرار داده است اما آیا راهکار آن ساخت ۳۰متر خانه برای پایین دست است؟ مسکن حالا سال‌هاست که یکی از معضلات لاینحل جامعه شهرنشین ایرانی است. این‌که کرامت انسانی با زندگی در خانه‌های ۳۰متری چه می‌شود بماند. این‌که سیاست‌های کلانی همچون لزوم فرزندآوری و ایران ۲۰۰میلیونی راهکارش ساخت مسکن ۳۰متری نیست هم همین‌طور.
اصلاً این پیشنهاد چقدر به مشکل مسکن در پایتخت کمک

می‌کند؟ شهری که همین حالا به گفته خود مسؤولان ۵۰۰ هزار واحد آپارتمان خالی در آن وجود دارد. پس پیوست‌های فرهنگی و اجتماعی این مصوبه چه می‌شود؟
برآورد آسیب‌های اجتماعی که از پس زندگی در خانه‌های ۳۰متری شکل می‌گیرد چقدر است؟ تکلیف آیین و رسوم و فرهنگ زندگی ایرانی‌ها که گر خورده به همنشینی و شب‌نشینی چیست؟
مهردادمال عزیزی این تصمیم را از اساس اشتباه می‌داند. هرچند او کارشناس حوزه شهری است اما نقد اولیه او ارتباطی به این حوزه ندارد و باور دارد که چنین ایده‌ای در خوشبینانه‌ترین حالت به تخریب فرهنگ ایرانی می‌انجامد.
چکیده حرف‌هایش در این حوزه هم شنیدنی است. به اعتقاد او این تصمیم اشتباه است چون «قرار است یک مشکلی را در کوتاه‌مدت با ایجاد ده‌ها مشکل دیگر حل کند!»
از نگاه شهرسازی و مشکلات سکونت در شهری مثل تهران که بگذریم به نظر می‌رسد اجرایی شدن چنین ایده‌ای تبعات اجتماعی فراوانی هم خواهد داشت. از کرامت‌گمشده انسانی به واسطه زندگی در چنین فضایی که بگذریم برخی از روان‌شناسان معتقدند مساوی گرفتن سکونت در یک فضا با شب‌مانی اشتباه غیرقابل جبرانی است. فلسفه ساخت چنین فضایی برای یک شب ماندن یا یک هفته ماندن شاید توجیه داشته باشد اما برای زندگی، ۳۰متر فضا حتماً که تبعات اجتماعی بسیاری خواهد داشت.

چهره‌ها

سال سقوط، سال فرار

اما چهره‌های اپوزیسیون در سریلانکا از این‌که مالدیو به هواپیمای حامل راجاپاکسا اجازه فرود داده است، انتقاد کردند.
راجاپاکسا تحت فشار با کناره‌گیری از قدرت موافقت کرده بود. خروج او از سریلانکا پس از ماه‌ها اعتراض انجام شد. معترضان خواستار برچیده شدن هر چیزی‌اند که در دو دهه اخیر به سقوط کشورشان منجر شده است. آنها تهدید کرده‌اند تا زمانی که همه رهبران ارشد «فرخته باشند»، به تصرف ساختمان‌های دولتی ادامه می‌دهند.
سریلانکا با ۲۲ میلیون نفر جمعیت از سال‌ها قبل دچار بحران اقتصادی شد و این فروپاشی اقتصادی تا جایی پیش رفت که دیگر قادر نبود برای واردات کالاهایی اساسی و ضروری پولی پرداخت کند. این روند به فقر شدید مردم و ناتوانی آنها برای تأمین مواد غذایی منجر شد.

بازیکن‌های دیپلمات!

است که با توجه به شهرت بالاتر خبرساز آن واکنش بیشتری به همراه داشته است.
دیروز لبرون جیمز ستاره بسکتبال آمریکا هم از مقامات این کشور انتقاد کرده که نسبت به بازداشت بریتنی گرینر، بسکتبالیست آمریکایی در روسیه بی‌تفاوت است. گرینر که دو طلای المپیک را در بسکتبال دارد، توسط سرویس گمرک فدرال روسیه دستگیر شد.
لبرون جیمز گفته است «بعد از این اتفاقات، او چگونه می‌تواند احساس کند که آمریکا پشت او است؟ من جای او فکر می‌کنم آیا می‌خواهم به چنین آمریکایی برگردم یا خیر.»
گرینر در ماه فوریه پس از این‌که یک سگ پلیس در فرودگاه شرمیتیوو نشان داد که چمدان دستی این ورزشکار ممکن است حاوی مواد مخدر باشد، دستگیر شد.
در همین راستا یک پرونده قضایی علیه این بازیکن بسکتبال تشکیل شد. طبق قانون کیفری روسیه مجازات این ماده حبس از پنج تا ۱۰ سال است. گرینر فعلاً در بازداشت است.

پای درگیری‌های سیاسی حالا بیشتر از هر زمان دیگری در زمین ورزش دیده می‌شود. آتش این کار را هم نه سیاستون که اتفاقا نهادهای ورزشی که قرار بود سیاسی نباشند، روشن کرده‌اند.
از حذف بازیکنان روس در ویمبلدون لندن گرفته تا محرومیت تیم ملی روسیه برای حضور در جام جهانی و غیره. اما حالا این درگیری‌ها دارد شخصی‌تر هم می‌شود! همین دیروز الکسی اسپریدونوف، دریافت‌کننده پیشین تیم ملی والیبال روسیه که رابطه خوبی با لهستانی‌ها ندارد در تازه‌ترین اتفاق، پیرانه تیم ملی والیبال لهستان را مچاله کرده و آن را در سطل زباله انداخت! لهستانی‌ها معتقدند که روس‌ها بارها حرکات توهین‌آمیزی را در قبال آنها انجام داده‌اند.

این مورد پس از آن بود که فدراسیون جهانی والیبال به لهستان و اسلونیونی میزبانی مسابقات جهانی اسمال را که ابتدا قرار بود در روسیه برگزار شود، اعطاکرد اما اتفاق دیگری هم در این میان افتاده

حکمت

نهج البلاغه حکمت ۲۳۴

■ از خدا بترس اگرچه ترسیدن از خدا باشد، کار خویش با خدا یکسره مگردان که به گرفتاری همیشگی برسد، و بین خود و خدا، پرده‌ای قرار ده اگرچه نازک باشد

امروز در تاریخ

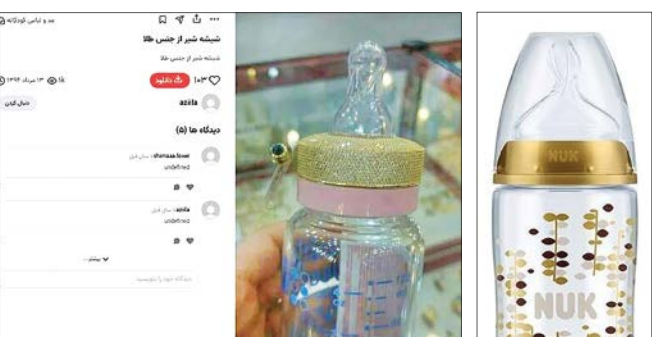
- افتتاح اولین مجلس خبرگان رهبری در ایران / ۱۳۶۲
- سال‌مرگ مهدی حمیدی شیرازی، شاعر و ادیب / ۱۳۶۵
- سال‌مرگ مریم میرزاخانی، ریاضیدان ایرانی و استاد دانشگاه استنفورد / ۱۳۹۶
- آغاز عملیات بزرگ رمضان / ۱۳۶۱
- وفات دکتر عبدالهادی حائری / ۱۳۷۲
- زادروز اینگمار برگمان، کارگردان و فیلمساز سوئدی / ۱۹۱۸

نکته روز

غم‌نان و شیشه‌طلا

پیامدهای نمایش زندگی مصرف‌گرای تجملاتی برای یک جامعه چیست؟

آیا تمایز بودن یک ارزش است؟ پاسخ به این سوال می‌تواند مهم باشد چرا که مشاهده چشمی رفتار و خلق و خوی طبقه‌ای از جامعه ایرانی نشان می‌دهد آنها به هر قیمتی به دنبال این تمایز هستند، اینکه هر کاری کنند تا با دیگران تفاوت داشته باشند، این چیزی است که آن طبقه سعی دارد با هر ابزار و وسیله‌ای آن را ارزش قلمداد کند. وقتی وجوه تمایز در یک جامعه کم‌رنگ می‌شود واکنش این طبقه برای یافتن تفاوت‌ها عجیب می‌شود. آنقدر عجیب که در پی خرید پستونک طلا برای فرزند خردسالش است. آنقدر شگفت که با خرج کردن مقدار قابل توجهی پول برای فرزندش شیشه شیر از جنس طلا بخرد! این رفتار عجیب‌تر از اینها هم بوده است، به عنوان مثال در کوران فراگیری کرونا که تمامی یک جامعه موظف به رعایت پروتکل‌های بهداشتی یکسانی بودند. به این معنا که یک اتفاق باعث شده وجوه تفاوت افراد یک جامعه کم شود و همگی یک‌رنگ باشند این طبقه قلیل برآشفته می‌شود، مصداق‌های رفتاری آنها هم کم نیست، یادمان نرفته که با وجود محدودیت رفت و آمد شبانه خیابان‌های بالا شهر تهران در تسخیر پورشه‌های متمولان بود، فارغ از این تفاخر آنها با شکستن این محدودیت و به جان خریدن جریمه‌های احتمالی آن، سعی داشتند تفاوت خود و دیگران را به چشم شهروندان بیاورند. بازار هم طبق فرمول تثبیت‌شده‌ای به نام عرضه و تقاضا تن به این خواسته داده است، برای این طبقه ماسک‌های شیشه‌ای چند ده میلیون تومانی تهیه می‌کند، بستنی با روکش طلای ۱۸ عیار درست می‌کند و شیشه شیر کودک و پستونک طلایی تولید می‌کند. این هول مصرف‌گرایی تظاهری البته که بی‌آسب نیست، شهروندان حتما که این رفتار را با وضعیت کنونی مقایسه می‌کنند و به درستی موجب ناراضیاتی آنها می‌شود. شهروندان در نگاه ابتدایی به این حجم از مصرف‌گرایی تظاهری این طبقه کوچک به فاصله طبقاتی عظیمی می‌اندیشند که شکل گرفته است. تعمیم دادن این عده کوچک به گستره بزرگ‌تری از افراد یک جامعه کار سبلی است، همین تعمیم باعث می‌شود به این فکر کنند که چرا نباید آنها اینگونه زندگی کنند در حالی که شایستگی آن را دارند، این‌که طبقه نوکیسه‌ای شکل گرفته که با ذهن کجی قصد دارد تفاوت ثروت خود را با دیگران به چشم آنها بکشد، حتما که برآمده از عقده‌های فروخورده شخصی آنها و اختلال‌های روانی این عده است اما وقتی این موضوع به یک جامعه بسط داده می‌شود که بدانیم تاثیر روانی رفتار آنها می‌تواند به یک جامعه تسری پیدا کند و این آسیب تنها مختص همان عده نمی‌ماند. اینجاست که انتظار می‌رود نهادهای ناظر به این موضوع ورود پیدا کنند، این‌که حداقل بازار تقاضای این عده را به هم بزنند. شاید در نگاه اول به نظر برسد کسی که سیگار ۲۵ میلیون تومانی دود می‌کند به خودش مرتبط است اما این‌که فضای آگهی‌های رسانه‌ای در فضای مجازی مملو از تفاخر به کشیدن سیگار ۲۵ میلیون تومانی باشد به خود فرد مربوط نمی‌شود، یک جامعه را دود زده می‌کند.

کنسرت پشت فرمان

یک ویدیوی دو دقیقه‌ای که محمد اصفهانی خواننده را نشسته پشت فرمان خودرویش نشان می‌دهد ده‌ها هزار بار دیده شده، او در این دو دقیقه ۱۵ ثانیه آهنگ «هوامو نداشتی» که تیتراژ سریال دل‌دگان است را می‌خواند. تسلط او روی ملودی، حجم بالای صدا و خوانش بی‌عیب او در همین دو دقیقه آنقدر به مذاق مخاطبان خوش آمده است که او را یکبار به یاد ما آورده است. شنیدن دوباره صدای او آن هم در فضای بسته خودرو و با کیفیت نازل صدای محیط ما را به یک تامل مهم وامی‌دارد، اینکه اگر او خواننده تراز ما بوده پس این حجم از توهمین بی‌شماری که به نام خواننده سالن‌های کنسرت راقع کرده‌اند چه کسانی هستند؟ آنها که روی استیج از هیچ توهینی به تماشاگران کم نمی‌گذارند و آنها هم که پل‌بی نمی‌کنند، صدا ندارند! حجم بالای کنسرت‌های موسیقی و انباشتی شگفت سروصداهایی به نام موسیقی در این سال‌ها آنقدر بوده که حتی یادمان رفته خواننده‌ای همچون محمد اصفهانی ستاره موسیقی پاپ ما بوده است و حالا به نوعی در حاشیه قرار گرفته است. سوال مهم دیگر که همین ویدیوی کوتاه برای ما پیش می‌آورد، مهم‌تر است. این‌که آیا ذائقه موسیقایی شهروندان به چنین مرحله‌ای تنزل پیدا کرده است که «چی چی بندها» پر فروش هستند و تصاویرشان روی بیلبوردهای شهر خودنمایی می‌کند و محمد اصفهانی‌ها در خودروی شان بر ای دل خودشان می‌خوانند؟ چه کسانی قرار است این ذائقه را تغییر دهند؟ آیا اساساً مخاطب موسیقی تراز را برای ما مشخص می‌کند یا هنرمندان وظیفه دارند این سلیقه‌آهنگین آنها را ارتقا بدهند؟

قرار بوده مدیریت و مهندسی فرهنگی به نوعی عمل کند که با معرفی موسیقی فاخر و خواننده‌های توانمند سلیقه مخاطبان را ارتقاء بدهند

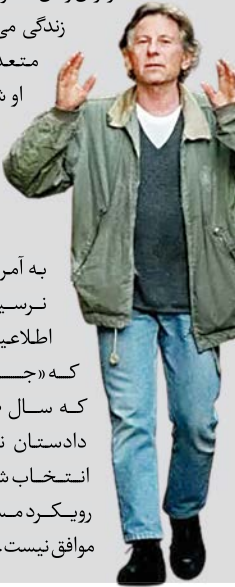
که اساساً بخشی از رسالت هنر همین است که با ارتقای این سلیقه خط کافوی واقعی را به مخاطبان بچسانند اما به نظر می‌رسد این مدیریت خودش را سپرده به ذائقه کوچوه و بازار و نه تنها تلاشی برای الگوسازی نمی‌کند که به شکل عجیبی حمایت اصلی‌اش را از افرادی می‌کند که به باور هر هنردوستی از هنر عاری هستند. همین اقبال شگفت به ویدیوی دو دقیقه خواندن محمد اصفهانی نشان می‌دهد فهم آنها نسبت به یک کار فاخر با استانداردهای هنر موسیقی بالاست، آنها تفاوت را خوب و کار فست‌فودی بی‌ارزش را می‌فهمند پس چرا بستری ارائه درست این آثار برای شهروندان وجود ندارد؟ چرا فرش قرمز زیر پای هنر بی‌ان براد عاچهن شده؟ آنها که روی صحنه توی چشم مخاطب نگاه می‌کنند و ناسزای می‌دهند.

+

تعقیب ۴۵ ساله

دادستان ناحیه لس‌آنجلس موافقت کرده تا پرونده قدیمی تجاوز «رومن پولانسکی» را که به دهه ۱۹۷۰ میلادی ارتباط دارد با نگاهی تازه باردیگر بررسی کند. به نوشته ورائیتی، «جورج گاسکون» دادستان ناحیه لس‌آنجلس اعلام کرد که موضع خود را تغییر داده است و دیگر به باز کردن رونوشت بررسی سال ۲۰۱۰ راجر گانسون، معاون دادستان منطقه که پولانسکی را به اتهام تجاوز به دختری ۱۳ساله در سال ۱۹۷۷ تحت تعقیب قرار داد، مخالفت نخواهد کرد. پولانسکی که اکنون ۸۸ ساله است در آن زمان در دادگاه به جرم خود اعتراف کرد اما قبل از صدور حکم به فرانسه گریخت. او از آن زمان تا کنون در خارج از کشور زندگی می‌کند و تلاش‌های متعدد برای استرداد او شکست خورده، تلاش پولانسکی نیز برای حل این پرونده بدون بازگشت به آمریکا به سرانجامی نرسیده است. این اطلاعیه نشان می‌دهد که «جورج گاسکون» که سال ۲۰۲۰ به عنوان دادستان ناحیه لس‌آنجلس انتخاب شد، چندان با رویکرد مسئولان پیشین موافق نیست.

۲